

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8CdoR/16/2025
Identifikačné číslo spisu:	3123205675
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:3123205675.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa P. Ď., narodeného XX. U.H. XXXX, X., t. č. Centrum sociálnych služieb - SLOVEN, pozbaveného spôsobilosti na právne úkony, zastúpeného Mgr. Petrou Hrubovou, advokátkou, Ilava, Mierové námestie 93, o navrátenie spôsobilosti na právne úkony, za účasti opatrovníka navrhovateľa: Q.H. Ď., narodeného XX. U. XXXX, W. - F. W., P. XXXXX/XX, za účasti Generálnej prokuratúry, Bratislava, Štúrova 2, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 15Ps/8/2023, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 25. júna 2025 sp. zn. 13CoPs/10/2025 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 15Ps/8/2023-95 z 24. februára 2023-95 výrokom I. konanie o návrhu navrhovateľa na vrátenie spôsobilosti na právne úkony zastavil s tým, že navrhovateľ môže takýto návrh podať najskôr po uplynutí šiestich mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Vo výroku II. rozhodol, že štátu sa náhrada trov konania nepriznáva a vo výroku III., že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

1.1. Po právnej stránke aplikoval § 39, § 247 ods. 1, 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), § 10 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka a po vecnej stránke v odôvodnení uviedol, že poukázal na návrh navrhovateľa podaný 18.07.2023, ktorým sa domáhal navrátenia spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu, na jeho odôvodnenie, v zmysle ktorého trval na tom, že je schopný sám sa o seba postarať, vie variť, piecť, upratať si, vie si zarobiť prácou peniaze, je v produktívnom veku a nevidí racionálny dôvod, aby bol naďalej umiestnený v zariadení v Centre sociálnych služieb SLOVEN v obci Slavica. Ďalej poukázal súd prvej inštancie na viaceré rozhodnutia súdov v súvislosti s rozhodovaním o spôsobilosti na právne úkony na vrátenie spôsobilosti na právne úkony, Správu Centra sociálnych služieb - SLOVEN, Slavica zo 16.01.2024, Správu od P. Y. O., Znalecký posudok P. P. P., znalkyne z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria č.

1.2. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 4NcP/123/02 zo dňa 12.02.2003 bol navrhovateľ pozbavený spôsobilosti na právne úkony celkom, rozsudok nadobudol právoplatnosť 12.03.2003. Následne boli vydané viaceré rozsudky týkajúce sa prinavrátenia spôsobilosti na právne úkony vo vzťahu k návrhu navrhovateľa, kde k navráteniu spôsobilosti na právne úkony vo vzťahu k navrhovateľovi nedošlo.

1.3. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrhu navrhovateľa nie je možné vyhovieť, preto konanie zastavil s tým, že u navrhovateľa nie sú dané dôvody na čiastočné alebo úplné vrátenie spôsobilosti na právne úkony. Navrhovateľ zdôvodnil návrh na vrátenie spôsobilosti na právne úkony dobou, ktorá uplynula od posledného posudzovania zdravotného stavu navrhovateľa. Poukázal na jeho schopnosť sa o seba postarať pri zabezpečovaní jeho každodenných potrieb, je v produktívnom veku a nevidí racionálny dôvod ďalšieho umiestnenia v zariadení. K návrhu však navrhovateľ nepripojil žiadne lekárske vyjadrenie alebo správu, z ktorej by vyplývalo odôvodnenie posúdenia spôsobilosti na právne úkony. Z vykonaného dokazovania, a to predovšetkým zo záverov Znaleckého posudku znalkyne P. P.H. P. č. 73/2024, vypracovaného v konaní znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria vyplynulo, že u navrhovateľa je naďalej prítomná duševná porucha - Paranoidná schizofrénia s reziduálnymi zmenami osobnosti, t. č. v ambulantnej liečbe nedosahujúca stav úplnej sociálnej remisie po predchádzajúcom relapse - vzplanutí ochorenia v máji 2024. Pre túto duševnú poruchu z hľadiska zdravotného stavu navrhovateľa znalkyňa skonštatovala, že nie je možné uvažovať o vrátení spôsobilosti na právne úkony vzhľadom na charakter ochorenia. Navrhovateľ podľa záveru posudku nie je schopný zodpovedne vybavovať akékoľvek svoje náležitosti a nie je schopný dostatočne ovládať svoje konanie s tým, že závery posudku obhájila znalkyňa aj v rámci svojej výpovede na súdnom pojednávaní, pričom závery posudku neboli kvalifikovane spochybnené.

1.4. V spojitosti so spochybňovaním posudku právnym zástupcom navrhovateľa ohľadom experimentu jeho samostatného fungovania súd prvej inštancie uviedol, že tieto zistenia vyplývajú z obsahu súdneho spisu a tieto znalkyňa vyvodila aj z vyšetrenia samotného navrhovateľa. Ak navrhovateľ sám aj po podaní posudku je naďalej presvedčený o schopnosti samostatného fungovania, a to bez potreby neustáleho dohľadu a poskytnutia sociálnej a zdravotnej pomoci, súd prvej inštancie uviedol, že je to dôsledok jeho nedostatočného náhľadu na svoje psychické ochorenie, ktoré narušilo podstatne jeho schopnosť primeraného uplatnenia tak v osobnom živote ako aj v možnosti zamestnať sa. V priebehu konania opatrovník navrhovateľa vytvoril pre neho situáciu, v rámci ktorej mal možnosť skúsiť samostatnú existenciu, zabezpečil mu byt v Bánovciach nad Bebravou, zafixoval jeho finančné fungovanie, ponechal navrhovateľovi určitú voľnosť a možnosť sebakontroly a prevzatia zodpovednosti za svoj život. Bolo v konaní preukázané, že navrhovateľ samostatné fungovanie neovládol s tým, že dokonca došlo z jeho strany k ohrozeniu na zdraví, keďže vynechal liečbu a došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu, ktoré vyvolalo nútenú hospitalizáciu na psychiatrickom oddelení.

1.5. Ďalej poukázal súd prvej inštancie na skutočnosť, že z výsluchu znalkyne, zo záverov posudku a z výsluchu opatrovníka vyplýva, že navrhovateľ nie je schopný ani samostatného hospodárenia s finančnými prostriedkami, a to ani čiastočne, pretože pre zachovanie jeho priaznivého zdravotného stavu je nevyhnutné, aby bol umiestnený v sociálnom zariadení, kde relevantná časť jeho príjmu - dôchodku pokrýva poskytovanú sociálnu službu a zvyšok prostriedkov opatrovník uvoľňuje z finančných úspor. Zároveň súd prvej inštancie konštatoval, že by bolo v rozpore so záujmom navrhovateľa, ak by mu súd uvoľnil finančné prostriedky do dispozície, pričom jeho pravidelný príjem nepostačuje na pokrytie nevyhnutnej sociálnej služby. Navrhovateľovi je pritom poskytované vreckové, o všetky jeho potreby je postarané (chodí do dediny na prechádzku, vie si zadovážiť kávu, cigarety a podobne). Navrhovateľ nedisponuje ani pracovnoprávnou spôsobilosťou, čo vyplynulo zo znaleckého dokazovania, k tomuto záveru nedal podklad ani samotný opatrovník a taktiež P. Y. O., ambulantný psychiater navrhovateľa. Preto podľa súdu prvej inštancie neboli splnené podmienky ani na čiastočné vrátenie spôsobilosti na právne úkony v oblasti konania pred orgánmi verejnej správy, finančnými orgánmi, resp. rozhodovania o sociálnej a zdravotnej starostlivosti.

1.6. Súd prvej inštancie konanie o návrhu navrhovateľa na vrátenie spôsobilosti na právne úkony zastavil a zároveň rozhodol, že navrhovateľ nemôže takýto návrh podať do šiestich mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, a to s poukazom na presvedčivé závery znaleckého posudku, k charakteru a prognóze duševnej poruchy navrhovateľa, pričom zlepšenie zdravotného stavu nemožno očakávať. Súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné vykonať ďalšie dôkazy, vypočutie svedkov, ktorých navrhol navrhovateľ, nakoľko by ďalšie dokazovanie nemohlo byť relevantným pre zistenie skutočného stavu a následného rozhodnutia súdu. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej „odvolací súd“) uznesením z 25. júna 2025 sp. zn. 13CoPs/10/2025 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, ktorý odvolací súd prebral a tiež poukázal aj na správne právne posúdenie veci. Podľa názoru odvolacieho súdu je rozhodnutie súdu prvej inštancie riadne a presvedčivo odôvodnené.

2.2. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že najmä zo záverov Znaleckého posudku č. 73/2024 znalkyne P. P. P., znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria vyplynulo, že navrhovateľ dlhodobo, teda viac ako 20 rokov trpí závažným duševným ochorením, a to paranoidnou schizofréniou s reziduálnymi postpsychotickými zmenami osobnosti, t. č. v ambulantnej liečbe nedosahujúcu stav úplnej sociálnej remisie po predchádzajúcom relapse (vzplanutí ochorenia v máji 2024) s tým, že ide o psychické ochorenie trvalého charakteru, nevyliciteľné, liečbou iba ovplyvniteľné v zmysle udržiavania, resp. dosiahnutia stavu sociálnej remisie, t.j. bez tzv. pozitívnej symptomatiky - porúch myslenia v zmysle bludov a halucinácií. Zdravotný stav navrhovateľa sa nezmenil, v dôsledku duševnej poruchy nie je schopný zodpovedne vybavovať svoje záležitosti, nie je schopný dostatočne ovládať svoje konanie, nie je schopný pochopiť súdne rozhodnutie v predmetnej veci vo význame ochrany svojej osoby. Duševná porucha svojim priebehom viedla u posudzovaného k trvalému poškodeniu jeho psychiky, čo podstatne narušilo jeho schopnosti primeraného uplatnenia sa v živote. Navrhovateľ ani nie je schopný samostatne spravovať svoje záležitosti, nie je spôsobilý disponovať s finančnými prostriedkami. U navrhovateľa existuje riziko ohrozenia straty peňazí a zneužitia inými ľuďmi.

2.3. Následne uviedol, že pokiaľ navrhovateľ v odvolaní namietal rozhodnutie súdu prvej inštancie aj z dôvodu výhrad voči znaleckému posudku, resp. podkladov, ktoré majú slúžiť znalcovi na vypracovanie znaleckého posudku, tieto výhrady v odvolaní nijakým spôsobom nešpecifikoval. V odvolaní len poukázal na to, že namieta podklady a dôkazy, na základe ktorých znalkyňa dospela k svojim záverom, nakoľko mali byť založené len na skutkových tvrdeniach opatrovníka. Napriek tomu odvolací súd konštatuje, že v rámci hodnotenia dôkazov súd nie je oprávnený posudzovať znalecký posudok z hľadiska jeho odborných záverov, pretože k tomu nemá požadované odborné znalosti, ale nemusí ho akceptovať v prípade, ak by závery znalca nezodpovedali skutkovým zisteniam, resp. by boli v rozpore so zásadami logiky, prípadne prekračovali rámec odborného posúdenia. V preskúmvanej veci je Znalecký posudok č. 73/2024 zrozumiteľný. Jeho závery korešpondujú aj s ďalšími dôkazmi vykonanými vo veci, posudok neobsahuje žiadne rozpory, podáva zreteľné odpovede na položené otázky, o ktorých ani odvolací súd nemá pochybnosti. Rovnako odvolací súd nemá dôvod pochybovať o objektívnosti a odbornosti ustanoveného znalca, ktorý pri vypracovaní znaleckého posudku vychádzal aj z vyšetrenia samotného navrhovateľa a jeho relevantnej zdravotnej dokumentácie. V konaní pred súdom navrhovateľ navyše žiadne výhrady voči osobe znalca neprezentoval. Jeho závery teda korešpondujú tak, ako už bolo vyššie uvedené, s ďalšími dôkazmi vykonanými vo veci, a to aj v súvislosti s výsluchom hmotnoprávneho opatrovníka navrhovateľa Q. Ď., ktorý potvrdil, že vytvoril vhodné podmienky na samostatnú existenciu navrhovateľa, avšak ten pri realizácii samostatnej existencie zlyhal a jeho zlyhanie spočívalo v tom, že prestal užívať lieky, dostal sa do depresie a následne musel byť akútne hospitalizovaný na psychiatrickej klinike. Odvolací súd nezistil žiadne dôvody na doplnenie dokazovania kontrolným znaleckým posudkom v zmysle návrhu navrhovateľa vzhľadom ku

komplexnosti vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie.

2.4. Mal za to, že súd prvej inštancie riadne vyhodnotil všetky podmienky, ktoré sú potrebné na navrátenie spôsobilosti na právne úkony a správne dospel k záveru, že tieto neboli v danom prípade splnené, pričom vychádzal zo záverov znaleckého posudku a vyjadrenia znalca, ako aj z výpovedí opatrovníka, z ktorých jednoznačne vyplynulo, že zdravotný stav navrhovateľa neumožňuje navrátenie jeho spôsobilosti na právne úkony. Keďže súd prvej inštancie starostlivo prihliadol na všetky skutočnosti v konaní uvedené, vypořiadal sa aj s tvrdeniami účastníkov, správne vyhodnotil závery znaleckého dokazovania, ku ktorému vypočul i znalca, ktorý vo veci vypracoval znalecký posudok, odvolací súd je toho názoru, že jeho rozhodnutie je vecne správne, preto jeho rozhodnutie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil, keď dôvody uvádzané osobou o ktorej obmedzení spôsobilosti na právne úkony v tomto konaní sa rozhodovalo, nemali žiaden vplyv na správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Súčasne sa odvolací súd stotožnil aj s názorom súdu prvej inštancie v tom, že obmedzuje procesnú aktivitu navrhovateľa, o ktorého spôsobilosti sa konalo smerujúcu vyvolaniu ďalšieho konania, kde obmedzenie bolo vyslovené v súlade s ust. § 247 ods. 2 CSP najviac na 6 mesiacov od právoplatnosti uznesenia, podľa ktorého v takýchto prípadoch sú zákonné možnosti súdu obmedziť procesnú aktivitu osoby, ktorú súd obmedzil v spôsobilosti na právne úkony smerujúcu k vyvolaniu konania, a to najviac na 6 mesiacov od právoplatnosti uznesenia.

2.5. Záverom odvolací súd dodal, že v záhlavovej časti svojho rozsudku uviedol Krajskú prokuratúru v Trenčíne, ktorá podaním zo dňa 30.05.2025 oznámila prebratie vstupu do konania, ktorá skutočnosť si nevyžadovala vydanie samostatného rozhodnutia za aplikácie § 13 CMP. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP.

3. Proti potvrdzujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie navrhovateľ (ďalej aj „dovolateľ“), prípustnosť ktorého vyvodil z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 CSP. V rámci dovolacieho dôvodu § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné znalecké dokazovanie, keďže súd nepoložil dostatok otázok ustanovenej znalkyni, resp. otázky v dostatočnej kvalite a namietal tiež zistený skutkový stav. Podľa názoru dovolateľa nie je duševne zaostály, jeho osobnosť nie je rozpadnutá. Na výsledky experimentu má iný názor. Chcel kontrolné znalecké dokazovanie a posúdenie od psychológa, keďže ten posudzuje človeka z hľadiska spoločenského, majetkového a inými záujmami. Poukázal na čl. 154c Ústavy SR, v rámci interpretácie § 10 Občianskeho zákonníka odkázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 313/12, rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 453/03; v spojitosti s dokazovaním poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Mobdo V 11/2008 a rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/1483/2013 a 30Cdo/677/2010. Porušenie svojich procesných práv videl dovolateľ aj v tom, že má dlhodobo trvalý pobyt v Slavnici a príslušný súd na prejednanie jeho návrhu na navrátenie spôsobilosti na právne úkony je Okresný súd Trenčín a nie Okresný súd Prievidza. Navrhol uznesenie odvolacieho súdu v spojení s uznesením súdu prvej inštancie zrušiť. Súčasne žiadal nahradiť trovy dovolacieho konania v rozsahu 100%.

4. K dovolaniu navrhovateľa sa vyjadrila Generálna prokuratúra SR, ktorá považovala znalecké dokazovanie a zistený skutkový stav za dostatočný. Poukázala na nevymedzenie dovolacieho dôvodu právneho posúdenia. Navrhla dovolanie navrhovateľa odmietnuť.

5. Ostatní účastníci konania sa k dovolaniu nevyjadrili.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci, ktorá je upravená v CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, v zmysle ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú

ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

9. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP

11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

12. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie spravodlivosti).

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces vo všeobecnosti treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/140/2019, 4Cdo/120/2019).

14. V prvom rade treba uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/41/2017, sp. zn. 3Cdo/214/2017, sp. zn. 8Cdo/5/2017, sp. zn. 8Cdo/73/2017, sp. zn. 9Cdo/213/2021). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo ňou tvrdenej vade zmätočnosti, pričom takúto vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

15. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietať dokazovanie, resp. skutkový stav zistený odvolacím súdom. Podľa obsahu dovolania navrhovateľ namietať aj miestnu nepríslušnosť súdu prvej inštalácie.

16. K namietanému hodnoteniu dôkazu (nepoloženie dostatočného množstva a kvality otázok znalkyni) odvolacím súdom dovolací súd uvádza, že nesúhlas dovolateľa s procesným postupom odvolacieho súdu, s hodnotením dôkazov nemožno považovať za porušenie jeho procesných práv. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP v spojení s § 191 CSP, vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiacia úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Výsledky hodnotenia dôkazov sú súčasťou odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom súd stručne, jasne a výstižne vysvetľuje, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a pod. Hodnotiacia úvaha súdov v danom prípade zodpovedá zásadám formálnej logiky, vychádza zo zisteného skutkového stavu veci a z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnym posúdením.

17. K uvedenému dovolací súd poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvej inštalácie a odvolacieho súdu v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších inštalácií, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania, vrátane nesprávneho vyhodnotenia niektorého dôkazu. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak v preskúmanej veci dovolací súd takúto vadu nezistil.

18. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07).

19. Vyhodnotenie hmotnoprávných predpokladov pre zásah do spôsobilosti na právne úkony resp. jeho modifikáciu, si vyžaduje „kvalifikovanosť“ subjektov posudzujúcich zdravotný stav, resp. rozsah a intenzitu obmedzení, ktoré sú potrebné. Z ustanovenia § 244 CMP vyplýva nielen povinnosť ustanoviť znalca na posúdenie otázok, ktoré bezprostredne súvisia so zdravotným stavom osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná, ale aj znalca vypočúť (uvedené v danom konaní splnené bolo). Len úplné a spoľahlivé zistenie osobných pomerov osoby, ktorej konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony sa týka, konfrontované s výsledkami znaleckého posudku umožnia súdu zistiť skutočný stav veci.

Výšetrovací princíp v mimosporovom konaní spolu s princípom oficiality a materiálnej pravdy zdôrazňuje, ako má súd postupovať pri zisťovaní skutočného stavu a teda vykonať aj dôkazy, ktoré účastníci nenavrhli (čl. 6 Základných princípov CMP). Súd je preto ex officio povinný vykonať nielen znalecké dokazovanie na posúdenie zdravotného stavu dotknutej osoby, ale aj iné dôkazy smerujúce k posúdeniu všetkých sociálnych a právnych interakcií (vzťah s inými osobami v spoločnosti, v rodine), ako aj posúdiť vzťahy majetkové. Iba súhrnným hodnotením všetkých individuálnych pomerov dotknutej osoby, jej sociálneho prostredia v ktorom existuje možno dospieť k záveru, či sú (naďalej) splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. októbra 2014 sp. zn. 8 Cdo 276/2014).

20. V danej veci súdy pri posudzovaní zdravotného stavu navrhovateľa nielenže vychádzali zo záverov znaleckého posudku č. 73/2024 znalkyne P. P. P., znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, ale znalkyňu v konaní aj riadne vypočuli, vykonali pritom aj ďalšie dokazovanie, ktoré v súhrne odôvodňovalo prijatie záveru o potrebe zachovania pozbavenia navrhovateľa v spôsobilosti na právne úkony. Vzhľadom na závažnosť jeho zdravotného stavu (akou je v danom prípade už viac ako 20 rokov pretrvávajúce, nezmenené závažné duševné ochorenie v podobe paranoidnej schizofrénie s reziduálnymi postpsychotickými zmenami osobnosti, t. č. v ambulantnej liečbe nedosahujúcu stav úplnej sociálnej remisie po predchádzajúcom relapse (vzplanutí ochorenia v máji 2024), pričom ide o psychické ochorenie trvalého charakteru, nevyliciteľné, liečbou iba ovplyvniteľné v zmysle udržania, resp. dosiahnutia stavu sociálnej remisie, t. j. bez tzv. pozitívnej symptomatiky - porúch myslenia v zmysle bludov a halucinácií), tento „nie je naďalej schopný zodpovedne vybavovať svoje záležitosti, nie je schopný dostatočne ovládať svoje konanie, nie je schopný pochopiť súdne rozhodnutie v predmetnej veci vo význame ochrany svojej osoby. Zistená duševná porucha svojim priebehom viedla u navrhovateľa k trvalému poškodeniu jeho psychiky, čo podstatne narušilo jeho schopnosti primeraného uplatnenia sa v živote. Navrhovateľ nie je schopný samostatne spravovať svoje záležitosti, nie je spôsobilý disponovať s finančnými prostriedkami, pričom u neho existuje aj riziko ohrozenia straty peňazí a zneužitia inými ľuďmi“. Uvedené u súdov potom viedlo k záveru, že u menovaného je v súčasnej dobe vylúčené použitie iných (miernejších) prostriedkov obmedzenia, nakoľko ich prípadná účinnosť by nemala žiaden dopad na postihnutú osobu. V tomto smere súdy správne zohľadnili aj to, že tento stav je u posudzovaného trvalý, liečbou v zásade neovplyvniteľný (s výnimkou udržiavania tohto stavu), pričom možnosť zlepšenia je vylúčená. Súdy pritom pri svojom rozhodovaní nevychádzali len zo záverov označeného znaleckého posudku, ale vykonali aj ďalšie dokazovanie, ktoré v súhrne odôvodňovalo prijatie záveru o potrebe ponechania pozbavenia spôsobilosti navrhovateľa na právne úkony. Hmotnoprávny opatrovník navrhovateľa p. Q. Ď. napr. potvrdil, že navrhovateľovi skúsil vytvoriť vhodné podmienky na samostatnú existenciu, avšak tento pri jej realizácii zlyhal, keď prestal užívať lieky, dostal sa do depresie a následne musel byť akútne hospitalizovaný na psychiatrickej klinike. Aj z uvedeného jednoznačne vyplynulo, že zdravotný stav navrhovateľa (zatiaľ) neumožňuje navrátenie jeho spôsobilosti na právne úkony.

21. Dovolací súd opätovne dodáva, že na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu (v mimosporových konaniach skutočného stavu) v konaniach sú povolané súdy prvej a druhej inštancie, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

22. Dovolací súd tiež uvádza, že dokazovaním je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým

spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 3Cdo/212/2012, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 6Cdo/36/2011 a 7Cdo/34/2011). Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti (čo v konečnom dôsledku môže viesť dokonca až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 37/1993 a rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/219/2013, 3Cdo/888/2015, 4Cdo/34/2011, 5Cdo/149/2010, 6Cdo/134/2010, 6Cdo/60/2012, 7Cdo/86/2012 a 7Cdo/36/2011).

23. Dovolací súd dáva tiež do pozornosti, že v zmysle rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno odôvodniť len tromi dôvodmi: 1/ ak tvrdená skutočnosť, ktorú má navrhnutý dôkaz overiť alebo vyvrátiť, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania, 2/ ak dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, t. j. nedisponuje vypovedacou potenciou, alebo 3/ ak tvrdenie, ku ktorého overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené (nadbytočnosť dôkazu) (porov. 4Cdo/100/2018, 7Cdo/205/2019, 5Cdo/151/2019). V danej veci dovolateľom navrhované dokazovanie (znalecké posúdenie jeho stavu psychológom) bolo potom nadbytočné, keďže závery ku ktorým dospeli súdy (vplyv duševnej poruchy na správanie a spôsobilosť navrhovateľa) boli bez dôvodných pochybností potvrdené práve znaleckým posudkom znalca z odvetvia psychiatrie. V danom prípade je potrebné si uvedomiť, že navrhovateľ trpí závažným duševným ochorením v podobe paranoidnej schizofrénie s reziduálnymi postpsychotickými zmenami osobnosti a preto jedinou relevantnou osobou na posúdenie následkov tejto choroby na životné úkony navrhovateľa je psychiater (ide totiž o medicínsku diagnózu, ku ktorej je príslušný sa vyjadrovať len psychiater a nie psychológ, ktorý nemá medicínske vzdelanie). Ak potom súdy tento návrh na vykonanie dokazovania zamietli a pri svojom rozhodovaní naopak vychádzali zo záverov psychiatrického posudku (ako jedinej relevantnej osoby posudzovať vplyv duševnej choroby na životné úkony navrhovateľa), postupovali v konaní správne.

24. Podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonaní všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávnom vyhodnotení niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Na druhej strane ústavný súd vo svojich rozhodnutiach tiež vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi konštatované skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06). Konajúce súdy dostatočným spôsobom zdôvodnili nevykonanie navrhovateľom navrhnutých dôkazov ohľadom skúmania stavu navrhovateľa zo strany psychológa. Súdy zamietnutie návrhu na vykonanie tohto dôkazu odôvodnili jeho nadbytočnosťou (irelevantnosťou), považujúc doteraz vykonané dôkazy za postačujúce pre rozhodnutie. Zdôraznili, že povinnosťou súdu nie je vykonať všetky navrhnuté dôkazy, ale povinnosťou je zistiť skutočný stav veci postačujúci pre rozhodnutie, čo v danom prípade bolo splnené. Uvedené zdôvodnenie o zamietnutí návrhu na vykonanie dokazovania považoval dovolací súd vzhľadom na okolnosti prípadu za riadne odôvodnené a zrozumiteľné. Správnosťou právnych záverov odvolacieho

súdu sa dovolací súd pri uplatnenom dovolacom dôvode (§ 420 písm. f) CSP) nemal možnosť zaoberať. Dovolací súd je toho názoru, že k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP nedošlo.

24.1. Naviac ani prípadné nesprávne vyhodnotenie dôkazov, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/85/2010, 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/314/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012).

24.2. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani v zmysle novšej právnej úpravy civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017, 2Cdo/319/2021).

25. V rámci namietanej miestnej nepríslušnosti súdu prvej inštancie na prejednanie a rozhodovanie veci dovolací súd akcentuje, že uvedená skutočnosť nie je dovolacím dôvodom, v rámci ktorého by bolo dovolanie prípustné (viď § 420 CSP).

26. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že navrhovateľ neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jeho patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces § 420 písm. f) CSP. Na podklade uvedeného dovolací súd uzatvára, že prípustnosť dovolania navrhovateľa z § 420 písm. f) CSP nevyplýva.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 CSP

27. Podľa § 421 ods.1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom, rozhodovaná rozdielne.

28. Podľa § 432 ods. 1 a 2 CSP dovolane prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

29. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 CSP. Okrem toho, nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je, že dovolateľ uvedie právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to

jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, či ide o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, v ktorých citované ustanovenie dovolanie pripúšťa.

30. V danom prípade dovolateľ namietal nesprávny spôsob, resp. výsledok dokazovania a nesprávnosť zisteného skutkového stavu. Nestotožnil sa so závermi súdov nižších inštancií a poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 313/12, rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 453/03; v spojitosti s dokazovaním poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Mobdo V 11/2008 a rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/1483/2013 a 30Cdo/677/2010.

31. Navrhovateľ namietal nesprávne právne posúdenie bez bližšej špecifikácie a bez vymedzenia akejkoľvek právnej otázky.

32. Dovolací súd posudzujúc prípustnosť dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 421 ods.1 CSP v súlade s § 432 CSP v spojení s § 124 CSP (I. ÚS 51/2020), v snahe autenticky porozumieť textu dovolania (IV. ÚS 15/2021, I. ÚS 115/2020, I. ÚS 336/2019), konštatuje, že dovolateľ uplatnený dovolací dôvod nevymedzil v súlade s náležitosťami vplyvujúcimi z § 432 CSP. Povinnosť dovolateľa vymedziť a konkretizovať prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, je potrebné vnímať ako jeho povinnosť predostrieť vlastnú argumentáciu v prospech prípustnosti dovolania, ako aj uviesť v čom namietaná nesprávnosť právneho posúdenia spočíva. V zmysle judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 115/2020, I. ÚS 336/2019, II. ÚS 580/2021, III. ÚS 61/2022), dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania aplikujúc materiálny prístup, musí vyabstrahovať posúdením dovolania podľa obsahu právnu otázku a následne posúdiť, či na riešení uvedenej otázky spočívalo napadnuté rozhodnutie, alebo či ide o otázku, ktorú možno podradiť pod ustanovenie § 421 písm. a) až písm. c) CSP. Ide predovšetkým o nachádzanie prieniku medzi požiadavkou na autentické porozumenie dovolania, jeho obsahu ako celku a požiadavkou na nedotváranie veci na úkor procesnej strany. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením dovolacieho dôvodu a právnu otázkou, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Na druhej strane však nie prípustný spôsob vyabstrahovania právnej otázky z dovolania, ktorá z neho ani nevyplýva, ani ju z dovolania ako celku nemožno vyvodíť, čo podľa názoru ústavného súdu predstavuje svojvôľu pri nachádzaní právnej otázky a extrémne vybočenie z pravidiel dovolacieho konania (II. ÚS 291/2021).

33. Dovolací súd tiež uvádza, že dovolateľ je zo zákona povinný nielen uviesť právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne (a vyložiť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia), ale tiež konfrontovať túto nesprávnosť s doterajšou rozhodovacou činnosťou odvolacieho súdu, lebo tomu patrí úloha zjednocovať rozhodovaciu činnosť súdov v civilnom konaní. Zákonodarcu v § 421 ods. 1 CSP nedal dovolaciemu súdu možnosť preskúmať právne posúdenie veci odvolacím súdom en bloc, ale naviazal možnosť preskúmania právneho posúdenia veci na určitý vzťah tohto právneho posúdenia k judikatúre (ustálenej rozhodovacej praxi) samotného odvolacieho súdu. Podľa toho je dovolateľ povinný vymedziť, v čom vidí splnenie predpokladov prípustnosti dovolania. Mal teda uviesť, ktorý z predpokladov vymedzených v § 421 ods. 1 CSP je naplnený, a prečo.

34. V preskúmvanej veci dovolateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) nevymedzil predmetný dovolací dôvod namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 CSP. Namietaný nesúhlas, resp. nespokojnosť voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu o skutkovom stave a dokazovaní, ktoré vyústili do právneho záveru o nemennosti obmedzenia spôsobilosti na právne úkony navrhovateľa významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP.

35. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen všeobecnej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho

konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

36. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd odmietol dovolanie navrhovateľa uplatnené podľa § 421 ods. 1 CSP v súlade s § 447 písm. f) CSP z dôvodu jeho nevymedzenia spôsobom uvedeným v § 432 CSP.

37. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd odmietol dovolanie podľa § 447 písm. c) CSP vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 420 písm. f) CSP; vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 421 ods. 1 CSP odmietol dovolanie v súlade s § 447 písm. f) CSP z dôvodu nevymedzenia dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

38. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd v súlade s § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP.

39. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.